

Celosia argentea

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Celosia* is afgeleid van het Oudgriekse woord *kéleos*, wat 'brandend' of 'vurig' betekent. Dit verwijst naar de felgekleurde bloemhoofden die, vooral in de *Plumosa* groep, lijken op vlammen of toortsen. De soortaanduiding *argentea* is afkomstig uit het Latijn en betekent 'zilverachtig' of 'zilverkleurig'. Dit heeft betrekking op de oorspronkelijke of wilde vorm van de plant, die dichte, pluimvormige, zilverwitachtige bloemaren heeft. De plant is in het Nederlands bekend als hanenkam of pluimhanenkam.

Taxonomie

Celosia argentea is een kruidachtige plantensoort binnen de Amaranthaceae (amarantenfamilie). De soort wordt doorgaans gekweekt als eenjarige, hoewel het in tropische klimaten een kortlevende vaste plant is. De cultivars worden verdeeld in verschillende groepen op basis van de bloeiwijze.

- Rijk: Plantae
- Orde: Caryophyllales
- Familie: Amaranthaceae (Amarantenfamilie)
- Geslacht: *Celosia*
- Soort: *C. argentea*

Foto: Harrie de Vries

Synoniemen

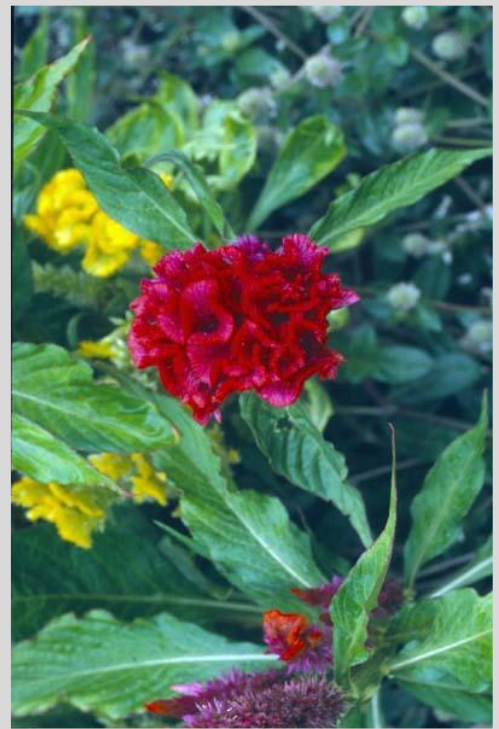
Vanwege de grote variatie in cultivars en de herclassificatie van eerdere soortnamen worden de botanische namen *Celosia cristata* en *Celosia plumosa* tegenwoordig vaak beschouwd als variëteiten of cultuurgroepen van *Celosia argentea*. Dit zijn de belangrijkste verwante namen die soms als synoniemen of nauw verwante taxa worden gebruikt:

- *Celosia cristata* (nu aangeduid als *Celosia argentea* var. *cristata* of *Cristata* Groep)
- *Celosia plumosa* (nu aangeduid als *Celosia argentea* var. *plumosa* of *Plumosa* Groep)

Variëteiten en cultivars

Celosia argentea is een van de meest populaire sierplanten en is intensief gecultiveerd. Cultivars worden ingedeeld in groepen op basis van hun bloemvorm:

- *Plumosa* Groep (Pluimhanenkam, pluimvormige bloeiwijze): 'Fresh Look Red' (Fleuroselect Gold Medal), 'Deep Purple', 'Rote Feder', 'Venezuela' (roze), 'Asian Garden', 'New Look'. Reeksen zijn onder andere de 'Arrabona' serie, 'Kimono' serie, 'Sparkler' serie en 'Century' serie.
- *Cristata* Groep (Hanenkam, kamvormige, golvende of hersenachtige bloeiwijze): 'Hot Tropic', 'Twisted Yellow', 'Martine', 'Toreador' (geel of rood), 'Coral Garden'. Reeksen zijn onder andere de 'Prestige' serie en de 'Bombay' serie (voor snijbloemen).
- *Spicata* Groep (Korenaar Celosia, slanke, speervormige bloemen): 'Flamingo Feather' (lichtroze-wit), 'Celway Lemon' (geel), 'Deep Purple', 'Pink' of 'Red'. Reeksen zijn onder andere de 'Celway' serie.

Celosia cristata- Foto: Harrie de Vries

Familie

Celosia argentea behoort tot de Amaranthaceae, de amarantenfamilie of ganzenvoetfamilie. Leden van deze familie zijn wijdverbreid in tropische en subtropische gebieden en omvatten zowel sierplanten (zoals amarant en celosia) als belangrijke voedselgewassen, zoals bladgroenten.

Hoogte

De hoogte van *Celosia argentea* is zeer variabel en sterk afhankelijk van de cultivar en de groeiomstandigheden. De wilde vorm kan tot 1,5 meter hoog worden. De meeste cultivars voor bedding of potten zijn dwergvormen met een hoogte tussen de 20 en 60 centimeter. Grote cultivars en snijbloemvarianten kunnen 75 tot 100 centimeter bereiken.

Bloemkleur

De bloemkleuren van de cultivars zijn zeer helder en levendig. Ze omvatten een breed scala aan tinten, waaronder felrood, scharlakenrood, oranje, geel, goud, roze, paars, lila en crème. De oorspronkelijke soort heeft een zilverwitachtige kleur.

Bladkleur

De bladeren zijn meestal eenvoudig, afwisselend geplaatst en lancetvormig of ovaal van vorm. De meest voorkomende bladkleur is heldergroen. Sommige cultivars, zoals de 'New Look' of 'Deep Purple' varianten, kunnen donkergroene tot roodachtig-paarse bladeren of stengels hebben, wat een opvallend contrast biedt met de bloemen.

Bloeiperiode

Als eenjarige plant is de bloeiperiode zeer lang. De plant bloeit gedurende de zomer tot de eerste vorst. Dit is doorgaans van juni tot oktober. De planten bloeien vroeg en continu als ze voldoende warmte, zon en water krijgen.

Standplaats

Celosia argentea is een tropische plant die warmte en volle zon nodig heeft om optimaal te bloeien. Ze gedijt het beste op een beschutte, zonnige plek (minimaal 6-8 uur direct zonlicht). De grond moet vruchtbaar, vochtig, maar zeer goed doorlatend zijn. De plant kan in de tuin worden aangeplant na de laatste nachtvorst.

Herkomst

De plant heeft een wijdverbreide tropische oorsprong. Hoewel sommige bronnen Azië (met name India) noemen als het oorspronkelijke verspreidingsgebied, wordt de plant tegenwoordig voornamelijk geassocieerd met tropische regio's van Afrika, waar de variëteit *Celosia argentea* var. *argentea* bekend staat als een belangrijke bladgroente ('Lagos spinazie').

Soort gewas

De plant wordt in gematigde streken meestal gekweekt als eenjarige plant (*tender annual*) voor in bloembedden, borders, potten of als snijbloem. In zijn tropische herkomst is het een kruidachtige, kortlevende vaste plant of eenjarige.

Vermeerderingswijze

Celosia argentea wordt voornamelijk vermeerderd door zaad. De zaden zijn zeer klein en moeten in het voorjaar, binnenshuis of in een kas, 6 tot 8 weken voor de laatste verwachte vorst worden gezaaid. Direct zaaien in de volle grond is mogelijk na het gevaar voor nachtvorst. De plant zaait zichzelf vaak gemakkelijk uit.

Klimaatzone

Als tropische plant is *Celosia argentea* niet winterhard. Ze wordt beschouwd als geschikt voor USDA hardheidszones 9 tot 11 om als vaste plant te overleven, maar in de meeste gematigde klimaten wordt ze als H1c (overleeft buiten de zomer, 5-10°C) of H2 (niet vorstbestendig) beschouwd. Ze gedijt in warme en vochtige omstandigheden.

Insecten

De bloemen van *Celosia argentea*, met name die van de *Plumosa* en *Spicata* groepen, trekken bijen, vlinders en andere bestuivende insecten aan. De plant wordt over het algemeen als plaagvrij beschouwd, hoewel luizen of spintmijten kunnen voorkomen, vooral wanneer ze binnenshuis of in warme, droge omstandigheden worden gekweekt.

Bronvermelding

<https://www.rhs.org.uk/plants/157502/celosia-argentea/details>

<https://plants.ces.ncsu.edu/plants/celosia-argentea/>

https://www.fleuroselect.com/trials-and-awards/awarded-varieties/variety/fresh-look-red/nl_NL

<https://plantura.garden/uk/flowers-perennials/celosia/celosia-overview>

<https://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Celosia+argentea>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Celosia</i> (brandend, vurig), <i>argentea</i> (zilverachtig)
Taxonomie	<i>Familie:</i> Amaranthaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Celosia</i> , <i>Soort:</i> <i>C. argentea</i>
Synoniemen	<i>Celosia cristata</i> , <i>Celosia plumosa</i> (nu als variëteiten/groepen beschouwd)
Variëteiten en cultivars	<i>Plumosa</i> Groep (<i>Fresh Look Red</i> , <i>Deep Purple</i> , <i>Asian Garden</i>); <i>Cristata</i> Groep (<i>Hot Tropic</i> , <i>Twisted Yellow</i>); <i>Spicata</i> Groep (<i>Flamingo Feather</i> , <i>Celway Lemon</i>)
Familie	Amaranthaceae (Amarantenfamilie)
Hoogte	20 cm- 1,5 meter (afhankelijk van cultivar, meestal 20-60 cm in tuinen)
Bloemkleur	Zeer variabel: rood, oranje, geel, roze, paars; wilde vorm zilverwitachtig
Bladkleur	Heldergroen, soms roodachtig-paars op de stengels/bladeren
Bloeiperiode	Zomer tot de eerste vorst (juni- oktober)
Standplaats	Volle zon (min. 6-8 uur), warme, beschutte plek, vruchtbare, goed doorlatende, vochtige grond
Herkomst	Tropische regio's, voornamelijk Afrika en Azië (India)
Soort gewas	Eenjarige plant (<i>tender annual</i>) of kortlevende vaste plant in tropen
Vermeerderingswijze	Zaad (binnenshuis zaaien 6-8 weken voor de laatste vorst)
Klimaatzone	Niet winterhard, USDA zones 9-11 om te overleven als vaste plant
Insecten	Trekt bijen, vlinders en andere bestuivers aan